

Handlingsplan i händelse av hot och våld vid Fyrisskolan

Denna handlingsplan gäller för medarbetare och elever vid Fyrisskolan i Uppsala.

Uppsala i januari 2014

FÖRORD

Alla som arbetar på Fyrisskolan, elever såväl som personal, har rätt att vistas i en trygg miljö och bemötas med respekt. Det förutsätts att vi behandlar varandra väl och tar gemensamt ansvar för varandra. I vårt dagliga arbete tillämpar vi ett förhållningssätt som förebygger att våld, hot eller kränkningar uppkommer.

Dessvärre uppstår ibland hotfulla eller våldsamma situationer som vi måste handskas med på ett så tillfredsställande sätt som möjligt. Uppsalas Brottförebyggande råd har, i samverkan med Polis och Åklagare samt Uppsala kommun Vård och bildning, tagit fram rekommendationer för rutiner gällande brott i ungdomars lärmiljöer. Dessa har beaktats i denna handlingsplan i händelse av hot och våld vid Fyrisskolan.

Mycket lidande kan förhindras med förebyggande åtgärder, väl fungerande rutiner och ett bra omhändertagande av den eller dem som råkat ut för våld eller hot.

Denna handlingsplan innehåller en lathund för vad man omedelbart kan göra i en akut situation samt vad vi ska göra för att skydda och hjälpa elever och medarbetare i situationer där hot eller våld förekommer.

Dag Ingvar Nilson
Enhetsrektor

Handlingsplan i händelse av våld och hot på arbetsplatsen

Det förutsätts allmänt att skolpersonalen i situationer där läget är eller kan bli spänt har ett förhållningssätt som förebygger att våld, hot eller kränkningar uppkommer.

A. Rutiner vid akuta situationer med hot eller våld

1. För den som direkt utsätts för hot eller våld.

- Försök behålla lugnet: Angreppet gäller oftast inte dig personligen - utan du råkar bara befinna dig i den aggressives väg eller företräder något som väckt hans/hennes ilska.
- Lyssna aktivt: Den aggressive blir positivt överraskad av att möta någon som är intresserad av hans/hennes problem och är villig att lyssna.
- Respektera revir: Den aggressive behöver ett stort revir. Gå inte för nära och avvakta med eventuell kroppskontakt tills du känner dig säker på att du är accepterad.
- Skapa fri väg: Den aggressive behöver beredas så fri väg som möjligt från det/den som väckt ilskan för att inte bli provocerad att fortsätta sin attack. Öppna eventuellt stängda dörrar och visa på vägar bort från dig som attackerats eller hotas.
- Försök att uppmärksamma andra i omgivningen på situationen utan att provocera angriparen och därigenom riskera att förvärra din egen belägenhet.
- Har du möjlighet att påkalla hjälp via telefon ring beroende på situationen antingen Polis 112, eller skolans jourtelefon 076 10 19 982 – alternativt ring till skolans expedition 018 727 97 00
- Sök skydd: Visar den aggressive att den avser angripa dig ska du söka skydd genom att fly från platsen och sätta dig i säkerhet. Tillkalla om möjligt samtidigt hjälp.
- Om den som hotat eller utövat våld avviker - följ inte efter - utan försök få en uppfattning om personens utseende, klädsel, ålder, kön etc. Kontakta omgående din närmaste chef/skolledare eller polis som tillkallats och beskriv vad som har hänt och lämna dina iakttagna signalementsuppgifter på våldsverkaren

2. För den som befinner sig på plats vid händelsen

- Försök att distrahera angriparen, t ex genom att räcka fram ett papper.
- Stanna så nära den utsatte som möjligt. Om möjligt uppmärksamma andra på den akuta situationen, dock utan att därigenom provocera den aggressive.

- Uppmana eventuellt kringstående elever att avlägsna sig från platsen - eller om de har undervisning uppmana dem att omgående bege sig till sina lektioner.
- Endast om du utan fara för egen säkerhet kan ingripa och förmå aktörerna att skiljas åt och förmå dem att bege sig till en av dig anvisad plats, så gör det – tillkalla annars omgående hjälp/polis.
- Har du möjlighet att påkalla hjälp via telefon ring beroende på situationen antingen Polis 112, eller skolans jourtelefon 076 10 19 982 – alternativt ring till skolans expedition 018-727 97 00
- Om den som hotat eller utövat våld avviker följ inte efter utan försök få en uppfattning om personens utseende, klädsel, ålder, kön etc (signalement). Kontakta omgående din närmaste chef/skolledare eller polis som tillkallats. Beskriv vad som har hänt och lämna signalement.

B. Rutiner efter akuta situationer med hot eller våld

1. Den som direkt utsatts för hot och våld

- Kontakta omedelbart närmaste chef/skolledare om det inträffade.
- Acceptera det stöd och den vård som erbjuds dig.
- Tänk långsiktigt - du kan behöva stöd och vård senare.
- Dokumentera snarast själv det inträffade - se Checklista vid telefonhot.

2. Den som befinner sig på plats efter händelsen

- Vid behov ring 112 för att tillkalla ambulans eller polis.
- Ta snabbt hand om den drabbade, se till att hon/han får det stöd och den vård som krävs.
- Om sjukhus måste uppsökas ordna sällskap dit och se till att någon stannar tills den/de drabbade tagits om hand.
- Ge eventuell Emotionell första hjälp till de drabbade – se Checklista emotionell första hjälp. Tänk på att fler än den direkt drabbade kan vara i behov av stöd.

3. Närmaste chef/skolledare

- Beroende på situationen och vilka insatser som bedöms behöva vidtas beordras personal medverka i en stödgrupp under din närmare ledning och för att bli utföra uppgifter som anges nedan. Skolans krisgrupp kan inkallas.
- Besluta om åtgärder rörande elev/elever som medverkat eller varit vållande till hot och våld på skolan. Använd bilagd Incidentrapport för uppföljning vid hot och våld på Fyrisskolan som tillsammans med underliggande även sekretessbelagda handlingar får utgöra dokumentationen i ärende på skolan t ex då elev ska stängas av från undervisningen i skolan.
- Kontakta anhöriga.
- Chefen bör försäkra sig om att en utsatt person inte är ensam första natten.
- Förmedla kontakt med personer som kan ställa upp för samtal och eventuellt fortsatt stöd via t ex Previa
- Se till att informera den personal som bedöms böra känna till vad som skett.
- Chefen ansvarar för att berörda medarbetare och elever får tillfälle att tala ut om händelsen. Ingen skall lämnas ensam att bearbeta händelsen. Samtalen ska ske inom 24-72 timmar efter händelsen.
- En person som blivit utsatt för hot och våld kan hamna i kris. Vid ett sådant tillstånd hos den drabbade fyller den närmaste arbetsgruppen en viktig funktion att tillgodose det första akuta behovet av stöd. För elever i samma belägenhet är det lämpligt att ordna så det finns motsvarande gruppstöd, i klassen, hos mentor och bland undervisande lärare och inom elevhälsan. Chefen ansvarar för att sådant stöd och vård organiseras och snarast sätts in.

4. Chef ansvarar även för

att:

- arbetsskadeanmälan till Försäkringskassan görs.
- anmälan om tillbud görs – enhetsrektor ansvarar.
- Polisanmälan görs.
- allvarigare olycksfall och tillbud anmäls till Arbetsmiljöverket.
- följa upp hur läget utvecklar sig, dels avseende risk- och hotbild, och dels hur de drabbade mår.

- analysera vad som har hänt, vad som hade kunnat göras annorlunda - och hur vi tar till vara på erfarenheterna för att bli bättre i framtiden. Risk- och hotanalyser är färskvare. Vid bedömd ökad risk-/hotbild så ska de förebyggande åtgärderna anpassas till läget.
- kontinuerligt hålla medarbetare och elever informerade om skolans arbete för att motverka hot och våld, kränkande behandling och verka för en bra psykosocial arbetsmiljö och ökad trygghet och trivsel på arbetsplatsen
- tillsammans med övriga chefer/skolledare ansvara för att det under skoltid normalt alltid är klart vem som under din frånvaro ska fullgöra dessa uppgifter.

5. Enhetsrektor ansvarar för

- att handlingsplanen mot hot och våld ses över årligen och revideras vid behov.

Checklista för emotionell första hjälp

- Sök aktivt kontakt med den drabbade
- Tala om vem du är
- Fråga hur den drabbade mår och vad som har hänt
- Erbjud hjälp
- Skydda om möjligt från ytterligare stress
- Ge tidig och riktig information
- Lyssna – undvik att prata själv
- Var taktfull – visa medmänsklighet
- Låt den drabbade uttrycka känslor av vrede, sorg, skuld
- Undvik att komma med goda råd eller ta över den drabbades problem
- Korrigera försiktigt den drabbades berättelse om den avviker för mycket från verkligheten
- Var inte överdrivet tröstande
- Använd kroppskontakt om den drabbade inte nås av ord (men ta hänsyn till kulturella skillnader avseende kroppskontakt)
- Ge inga falska förespeglingar om en lösning
- Uppmuntra inte till anklagelser mot andra
- Underlätta verklighetsanpassningen – var sanningsenlig
- Fortsatt hjälp erbjuds kravlöst, vänligt och inte påträngande

Checklista vid telefonhot

1. Håll igång samtalet. Lägg inte på luren.

Anteckna noggrant meddelandet. Försök att få budskapet upprepat - låtsas som om Du inte uppfattat allt. Meddelandet innehåller följande budskap:

.....
.....
.....
.....

2. Hotet mottogs på telefon nr:..... kl.;..... Dag:.....

3. Vem/vad hotas:

4. Var skall något ske

5. **Anmäl hotet** till din chef. Alla hot ska anmälas till polisen. Överlämna svaren nedan tillsammans med denna dokumentation och var beredd att redovisa iakttagelserna för polisen.

6. **Iakttagelser** om den som hotar:

- Man/Kvinna: Yngre/Äldre/Medelålders
- Sinnesstämning: lugn/upphetsad/påverkad/förvirrad
- Röst: ljus/mörk, högljudd/svag/mjuk
- Dialekt: rikssvenska annan vilken ?..... brytning
- Annat språk: vilket?
- Tal: snabbt långsamt/tydligt/välvärdat/sluddrigt/förvrängt/svordomar/stamning/läspning /tekniska termer
- Annat:
- Bakgrundsljud: musik/gatutrafik/maskiner/röster
- Verkar den som hotar förtrogen med lokala förhållanden ? ja nej
- Annat anmärkningsvärt:
- Uppgiftslämnare:

Incidentrapport och uppföljning vid hot och våld på Fyrisskolan

Detta dokument ifylls och förvaras hos ansvarig skolledare.

Datum:

Kort beskrivning av händelse:

.....
.....
.....
.....

Inblandade personer i händelsen:

.....
.....
.....

Åtgärder enligt allmän lag - polisanmälan

.....
.....
.....

Åtgärder enligt skollag

.....
.....
.....

Medlingssamtal, datum, medverkande och beslut:

.....
.....
.....

Uppföljning, ansvarig för ev. insats:

.....
.....

bilaga finns bilaga finns ej